

докази, надані на підтвердження певної обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування (ст. 79 ГПК).

Отже, електронні докази набувають особливого значення в контексті забезпечення швидкості та об'єктивності правосуддя. Практика Верховного Суду України підтверджує, що використання електронних доказів сприяє ефективному збиранню, зберіганню та представленню інформації в судовому процесі. Проте, існують певні виклики та обмеження, які можуть виникати в процесі використання електронних доказів. Наприклад, необхідно враховувати питання щодо захисту приватності та конфіденційності даних, особливо в контексті збирання та обробки особистої інформації. Крім того, важливо забезпечити аутентичність та цілісність електронних доказів, щоб уникнути можливих випадків маніпуляцій або підробки.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/conv#n2060>.

2. Уркевич В. Докази і доказування у господарському процесі в умовах воєнного стану у практиці Верховного Суду. *Правовий практикум*, 14 жовт. 2022 року, м. Київ.

3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.

УДК 347.736(043.2)

Івахненко К.І., здобувачка вищої освіти
другого(магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕДУРИ ЛІКВІДАЦІ БОРЖНИКА У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Банкрутство є однією з найбільш складних і важливих ситуацій у сфері фінансів та права. Воно виникає, коли боржник не може виконати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами, і це може мати серйозні наслідки як для самого боржника, так і для його кредиторів. У таких ситуаціях важлива саме процедура ліквідації боржника, яка регулюється спеціальним законодавством і включає в себе ряд етапів та процесів.

За словами С. Жукова, у судовій практиці майже відсутні випадки відкриття ліквідаційних процедур щодо підприємств, які здійснюють господарську діяльність. Зазвичай повна неплатоспроможність і неплатежі не потребують здійснення господарської діяльності [1, с. 36].

Вибір виду ліквідаційної процедури (добровільна, примусова,

процедура банкрутства) залежить від матеріально-фінансового стану боржника, зокрема від того, чи достатньо у суб'єкта господарювання майна для задоволення вимог усіх кредиторів. Відсутність у боржника майна для задоволення вимог кредиторів зумовлює обов'язок такої юридичної особи вчинити всі встановлені законом необхідні дії, спрямовані на відновлення платоспроможності або визнання банкрутом.

Що стосується розмежування ліквідації через процедуру банкрутства та ліквідації добровільної, то Верховний Суд у постанові від 10 травня 2023 року у справі № 905/229/21 зазначив, що припинення юридичної особи шляхом добровільної ліквідації (за рішенням її учасників) є можливим виключно у випадку достатності майна цієї особи для задоволення вимог її кредиторів (платоспроможності боржника). Протилежний стан, а саме недостатність майна боржника для задоволення вимог кредиторів, зумовлює в силу вимог ч. 3 ст. 110 Цивільного кодексу України обов'язок такої юридичної особи здійснити всі необхідні дії, встановлені законом про відновлення платоспроможності або визнання банкрутом [2].

Частина 1 ст. 6 Кодексу України з процедур банкрутства (далі – КУЗПБ) передбачає, що відповідно до цього Кодексу щодо боржника – юридичної особи застосовуються такі судові процедури: розпорядження майном боржника; санація боржника; ліквідація банкрута [3]. При цьому Розділ IV Книги третьої КУЗПБ іменується «Ліквідаційна процедура», що свідчить про ототожнення законодавцем термінів «ліквідація» та «ліквідаційна процедура».

Етапи процедури ліквідації боржника умовно можна розділити на такі:

Першим етапом у процедурі ліквідації є рішення суду про визнання боржника банкрутом та перехід до самої процедури ліквідації. Після цього суд призначає ліквідатора, який відповідає за виконання всіх необхідних дій у рамках ліквідаційної процедури.

Після призначення ліквідатора проводиться інвентаризація активів і пасивів боржника, від результатів якої залежить майбутнє розподілу коштів серед кредиторів. Після інвентаризації проводиться реалізація активів боржника і розподіл отриманих коштів серед кредиторів відповідно до їхніх вимог.

Щодо власне визначення ліквідаційної процедури, то В. Богатир пропонує визначити її як останній (остаточний) етап процедури банкрутства, яка здійснюється на підставі положень КУЗПБ з урахуванням окремих норм іншого загального і спеціального законодавства, за участі судді та учасників у справі про банкрутство, що має на меті реалізацію майна банкрута, припинення його господарської діяльності та його самого як суб'єкта господарювання зі статусом юридичної особи і максимально можливе задоволення вимог кредиторів [4, с. 184–185].

Ухвала господарського суду про закінчення ліквідаційної процедури

та закриття провадження у справі про банкрутство є різновидом справи в цілому, і на цій стадії суд зобов'язаний перевірити, чи вжито ліквідатором усіх заходів для повного задоволення вимог кредиторів.

Звіт ліквідатора та ліквідаційний баланс є підсумковими документами, які підтверджують належне виконання ліквідатором усіх необхідних заходів ліквідаційної процедури, вжиття належних заходів щодо визначення кредиторів та майна боржника, на підставі яких суд приймає рішення про ліквідацію боржника та закриття провадження у справі. Таким чином, ухвала суду про затвердження звіту ліквідатора та ліквідаційного балансу є судовим рішенням, що підсумовує хід ліквідаційної процедури, яке є необхідним для повного відображення обставин, що мають значення для цієї справи за своєю правовою природою.

Процедура ліквідації боржника може мати серйозний вплив на різних суб'єктів. Для боржника це може означати припинення його діяльності та втрату контролю над майном. Для кредиторів це може бути можливість відновлення частини своїх вимог. І хоча процедура ліквідації боржника має свої переваги, вона також може мати ряд проблем. Наприклад, тривалість і складність процесу можуть ускладнити її виконання. Проте шляхи вдосконалення процедури, такі як впровадження нових технологій та стандартизація процесів, можуть сприяти її більш ефективному проведенню.

У підсумку можна зазначити, що процедура ліквідації боржника у справі про банкрутство є складним процесом, який має важливе значення для сторін, що в ньому беруть участь. Вона включає в себе ряд етапів та процесів, кожен з яких має свої особливості та вимоги. Хоча цей процес може бути складним, він є необхідним для відновлення фінансової стабільності та захисту прав всіх зацікавлених сторін.

Література

1. Жуков С.В. Ліквідаційна процедура банкрутства юридичних осіб відповідно до кодексу України з процедур банкрутства: наук.-практ. посіб. Київ. Алерта. 2021. 292 с.

2. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 10 трав. 2023 року у справі № 905/229/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110997954> (дата звернення: 25.12.2023).

3. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовт. 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

4. Богатир В.К. Ліквідаційна процедура – заключна процедура у справах про банкрутство: монографія; за ред. докт. юрид. наук, професора Б.В. Дерев'янка. Одеса. Видавничий дім «Гельветика». 2021. 210 с.